

Arkivsamvirke for lokalarkiverne i Vordingborg kommune

Beretning 2008

Samarbejdsgrundlag og aktivitet

Samarbejdsgrundlag

I 2008 er samarbejdet i Arkivsamvirket løbende konsolideret.

Arkivsamvirket i Vordingborg kommune består af:
Køng Sognearkiv, Køng Kirkevej 19, 4750 Lundby
Langebæk Lokalhistoriske Arkiv, Østergaardsstræde 1A, 4772 Langebæk
Lundby Sognearkiv, Lundby Hovedgade 100, 4750 Lundby
Museerne.dk – Lokalarkiv for Møn, Storegade 75, 4780 Stege
Præstø Lokalhistoriske Arkiv, Lindevej 45, 4720 Præstø
Sværdborg Sognearkiv, Hasbjergvej 90, 4750 Lundby
Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv, KulturArkaden, Sydhavnsvej 6, 4760 Vordingborg

Lokalarkiverne indsamler materiale af ikke offentlig proveniens, der belyser den lokale kulturarv, dvs. lokalt materiale fra blandt andet foreninger, private og virksomheder. De syv lokalarkiver har hver sin arkivleder og forskellige tilhørsforhold. (Museumstilknytning, bibliotekstilknytning, foreningstilknytning). Nogle arkiver har et tæt samarbejde med lokalhistoriske foreninger, andre har egen støttekreds.

Arkivsamvirket fungerer som samarbejdsforum og talerør for lokalarkiverne. Arkivsamvirket fungerer indenfor eksisterende organisatoriske rammer; de enkelte lokalarkiver er selvstændige medlemmer af arkivfaglige organisationer, hvis retningslinier lokalarkiverne er forpligtet af:

SLA, Sammenslutningen af Lokalarkiver, er en landsdækkende arkivfaglig organisation. SLA's retningslinier for arkivdrift tager afsæt i arkivloven, arkivbekendtgørelsen, persondataloven og lov om ophavsret.

ODA, Organisationen Danske Arkiver, er en landsdækkende arkivfaglig organisation, der primært organiserer stadsarkiver og større lokalhistoriske arkiver. ODA arbejder for fremme af danske arkivers samfundsmæssige placering og deres samarbejde, koordinering og udvikling til gavn for Danmarks arkivalske kulturarv.

Både *Standardinstruks for ledere af lokalhistoriske arkiver*, som SLA har udarbejdet, og *Etisk kodeks for arkivarer*, som ICA, International Council on Archives, står bag, respekteres af Arkivsamvirkets medlemmer.

LASA, Lokalarkiverne i Sydøstdanmark (svarende til Kulturregion Storstrøm), er en større kreds af lokalarkiver, der fungerer som arkivfagligt netværk for Arkivsamvirkets medlemmer.

Arkivsamvirkets formand yder konsulentbistand til lokalarkiverne i LASA, og Arkivsamvirket samarbejder desuden med Vordingborg bibliotekerne og Museerne.dk.

Lokalarkiverne er repræsenteret i Vordingborg kommunes facaderåd: Facaderådet i Præstø (Lis Rathsach) og Facaderådet i Vordingborg (Marianne Rikken Raasted)

Aktiviteten i lokalarkiverne i Vordingborg kommune i 2008 tager afsæt i Arkivsamvirkets årsplan:

Samlinger og accession

I 2008 er arkivernes samlinger blevet suppleret med nytilkommet materiale, som er blevet indkomstjournaliseret, registreret og arkiveret.

Arbejdet med at få overblik over samlingernes repræsentativitet er påbegyndt og fortsætter i 2009.

Alle syv arkiver har fået registreringsprogrammet Arkibas4, og i Langebæk, Præstø og Vordingborg Lokalhistoriske Arkiver har en række frivillige medarbejdere været i gang hele året med at tilegne sig systemet og registrere.

I Sværdborg Sognearkiv har man i november måned fået installeret det nødvendige udstyr, flere frivillige medarbejdere har været på kursus, og ved årets slutning erstatter elektronisk registrering i Arkibas4 den tidligere praksis.

I Lokalarkiv for Møn er frivillige medarbejdere ved at blive oplært i Arkibas4, og journalisering og registrering af arkivets arkivalier i Arkibas4 forventes iværksat i 2009.

I Lundby og Køng Sognearkiver er man ved at forberede sig på brug af Arkibas4. En forandring i arkivernes hverdag, der er en særlig udfordring for arkivmedarbejdere med begrænset computerkendskab.

Bevaringsarbejde

I 2008 har Arkivsamvirket iværksat et bevaringsprojekt, "Når fortiden bliver digital", der går ud på at digitalisere information (lyd, levende billeder m.m.), der hidtil har været opbevaret på analoge medier: smalfilm, videobånd, kassette- og spolebånd, glaspladenegativer, dias osv.

Smalfilmene og videobånd, der ikke er i VHS-format er blevet digitaliseret i 2008 og retningslinjerne for digitalisering af VHS-bånd er lagt. Dermed er digitaliseringsprojektets første del initialiseret. Selve udførelsen er en tidskrævende opgave, som vil strække sig ind i 2009.

Digitaliseringsprojektet "Når fortiden bliver digital" kan karakteriseres som en "sidste øjeblikks indsats", f.eks. har Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv ved årets begyndelse måttet aflevere adskillige smalfilm til destruktion. Filmene var så hårdt angrebet af nedbrydning (eddikesyndrom) at digitalisering og bevaring ikke var mulig.

Formidling

Præstø Lokalhistoriske Arkiv har været lukket den første halvdel af 2008 på grund af renovering og flytning til nye lokaler. Arkivets mange besøgende har taget godt imod de forbedrede forhold, og det store fremmøde på åbningsdagen er ikke talt med i nedenstående.

Lokalarkiverne i Arkivsamvirket har tilsammen modtaget mere end 2000 henvendelser og forespørgsler om slægtsforhold og lokalhistorie generelt og specifikt.

Til Arkivsamvirkets fælles hjemmeside (www.lokalarkiverne.vordingborg.dk), er der i 2008 løbende blevet produceret indlæg til et formidlingsprojekt, som har arbejdstitlen "Vordingborg Leksikon". Leksikonet forventes lanceret og publiceret på hjemmesiden i 2009.

Derudover har det enkelte lokalarkiv arbejdet selvstændigt med formidling på flere niveauer, f.eks.:

- Åbent hus arrangementer:

Arkivernes dag (Køng Sognearkiv, Langebæk Lokalhistoriske Arkiv, Lundby Sognearkiv, Præstø Lokalhistoriske Arkiv, Sværdborg Sognearkiv, Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv)
Kulturnat med film fra Vordingborg 1936-41 (Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv)

- Markeder

Stand på markedet "kultur og design" ved Køng Museum (Køng Sognearkiv)
Guidede ture i Lundby i hestevogn ved kræmmermarked (Lundby Sognearkiv)

- Medlemsblade:

Præstø Lokalhistorie, 4 numre, (Præstø Lokalhistoriske Arkiv)
Nyhedsbrev, 2 numre, (Langebæk Lokalhistoriske Arkiv)
Nyhedsbrev, 1 nummer (Køng Sognearkiv)
Bidrag i Guldgåsen, 6 numre, i samarbejde med Lokalhistorisk Forening for Vordingborg (Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv)

- Øvrige publikationer:

"Hvorfor hedder det mon sådan? Gadenavne i Vordingborg" (Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv)
"Stegebilleder" (Lokalarkiv for Møn - Museerne.dk, forventes publiceret i 2009)
"4750 Avisen" (Køng sognearkiv, Lundby sognearkiv og Sværdborg sognearkiv i samarbejde med andre lokale interessenter)
"En historisk rundtur i Præstø", artikelserie med 4 artikler i dagbladet Sjællandske (Præstø Lokalhistoriske Arkiv).

- www:

Foruden Arkivsamvirkets fælles hjemmeside bidrager alle lokalarkiverne i Vordingborg med materialer og information på www.lasa.dk. Nogle lokalarkiver indgår derudover i særlige lokale Internetportaler for deres respektive dækningsområder i Vordingborg kommune, f.eks. Museerne.dk (www.museerne.dk), Køngweb (www.koengweb.dk) og Lundbyweb (www.lundbyweb.dk).
Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv er i 2008 begyndt at blogge: www.lokalarkivet.blogspot.com

- Foredrag:

"Politimagten og andre magter" ved Knud Erik Antonsen (Lundby Sognearkiv)
"Lundby 1908" ved Karen Johansson (Lundby Sognearkiv)
"Svinninge" ved Ove Rasmussen (Sværdborg Sognearkiv)
"Julens historier og traditioner" ved tidligere borgmester i Langebæk, Geert A. Nielsen (Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv i samarbejde med Lokalhistorisk Forening for Vordingborg)

- Teater:

"Mordet på Engelbrecht Andersen" (Langebæk Lokalhistoriske Arkiv)

- Udstillinger:

"Nyråd – Købstad med bøller" (Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv)
"Iselingen Gods 1910" (Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv)
"Paris i Præstø" (Præstø Lokalhistoriske Arkiv)
"Forsvundne forretninger og erhverv i Køng Sogn" (Køng Sognearkiv)
"Lundby" (Lundby Sognearkiv)
"Lundby i maj-sol 2008" (Lundby Sognearkiv)
"Fokus på skoler i Lundby" (Lundby Sognearkiv)

- Koncert:

"Tekst, Tegninger og Toner", koncert med musik og viser af Gertrud Boberg (Vordingborg Lokalhistoriske Arkiv i samarbejde med "Vi som husker Gertrud Boberg")

Derudover er lokalarkivernes aktiviteter løbende blevet omtalt i lokale medier: gratisaviser, dagblade og DRs Regionalradio.

Fysiske rammer, hjælpemidler og teknisk udstyr

Præstø Lokalhistoriske Arkiv har fået nye og bedre lokaler stillet til rådighed i forbindelse med Præstø Biblioteks renovering. Lokalerne var ikke omfattet af bibliotekets renovering, og arkivets medarbejdere har selv stået for nedpakning og udpakning af arkivet, varetaget istandsættelse, malet og fået lavet el-arbejde, så lokalarkivet nu fremstår i moderniseret udgave.

Teknisk udstyr som computere, scannere, digitalkameraer etc. er nødvendige hjælpemidler for lokalarkiverne, og i 2008 har flere af lokalarkiverne fået opdateret dele af udstyret.

Administrative forhold

Der har været afholdt fire møder i Arkivsamvirkets styrelse, hvor retningslinierne for samarbejdet er blevet fastlagt, og der er fundet fælles løsninger på fælles problemstillinger.

Alle syv lokalarkiver er repræsenteret i Arkivsamvirkets styrelse og har indbyrdes afgrænsede dækningsområder, så de tilsammen dækker hele Vordingborg kommune.

Styrelsens medlemmer er:

Else Lützhøft (Køng)

Geert A. Nielsen (Langebæk)

Karen Johansson (Lundby)

Jens Refstrup (Møn), der overtog efter Ole Jensens død

Lis Rathsach (Præstø)

Morten Frandsen (Sværdborg)

Marianne Rimmen Raasted, formand (Vordingborg)

Personale

Der er en ansat arkivar, og til hvert af de syv lokalarkiver er knyttet en fast kreds af frivillige medarbejdere, i 2008 i alt 54 personer, der har varetaget forskellige opgaver: besvarelse af henvendelser og forespørgsler, lokalhistoriske undersøgelser, journalisering, registrering, pakning og klargøring til magasinering, formidling og alt det forefaldende.

I februar overtog Ove Rye Jørgensen opgaven som arkivleder ved Præstø Lokalhistoriske Arkiv efter Bent U. Mortensen, der fortsætter som frivillig i arkivet.

I 2008 har der været en del møde- og kursusaktivitet blandt alle arkivernes frivillige medarbejdere. Kurserne har foruden gotisk håndskrift drejet sig om arkivfaglige emner og især registrering i Arkibas4. Personalet ved Præstø Lokalhistoriske Arkiv har derudover leveret en helt ekstraordinær indsats ved istandsættelse af arkivets nye lokaler.

Økonomi

Arkivsamvirket modtager driftstilskud fra Vordingborg kommune og fordeler selv midlerne mellem sig efter en puljebaseret fordelingsmodel, der både tager højde for lokalarkivernes indbyrdes forskellighed og de fælles behov.

Fordelingen af midler sker på baggrund af en vis differentiering, da lokalarkiverne i Vordingborg kommune har forskellige forudsætninger, der blandt andet afhænger af størrelse, dækningsområde og tilknytningsforhold.

I 2008 er en stor del af Arkivsamvirkets midler brugt til renovering, istandsættelse og flytning af Præstø Lokalhistoriske Arkiv.

Projektet "Når fortiden bliver digital" finansieres med midler, der specifikt er ansøgt om til dette formål.

Sammenfatning 2008

Samarbejdet i Arkivsamvirket er konsolideret. Der har i alle Arkivsamvirkets lokalarkiver været et pænt aktivitetsniveau i 2008 takket være et stort frivilligt engagement.

Der er iværksat fælles projekter f.eks. bevaringsprojektet "Når fortiden bliver digital" og formidlingsprojektet "Vordingborg Leksikon". Arkibas4 har fra årsskiftet 2007/2008 været til rådighed for Arkivsamvirkets arkiver. Samarbejdet i Arkivsamvirket styrker en fortsat professionalisering af lokalarkivernes kerneområder og sikrer arkivalisk kulturarv af ikke offentlig proveniens lokalt i Vordingborg kommune.